

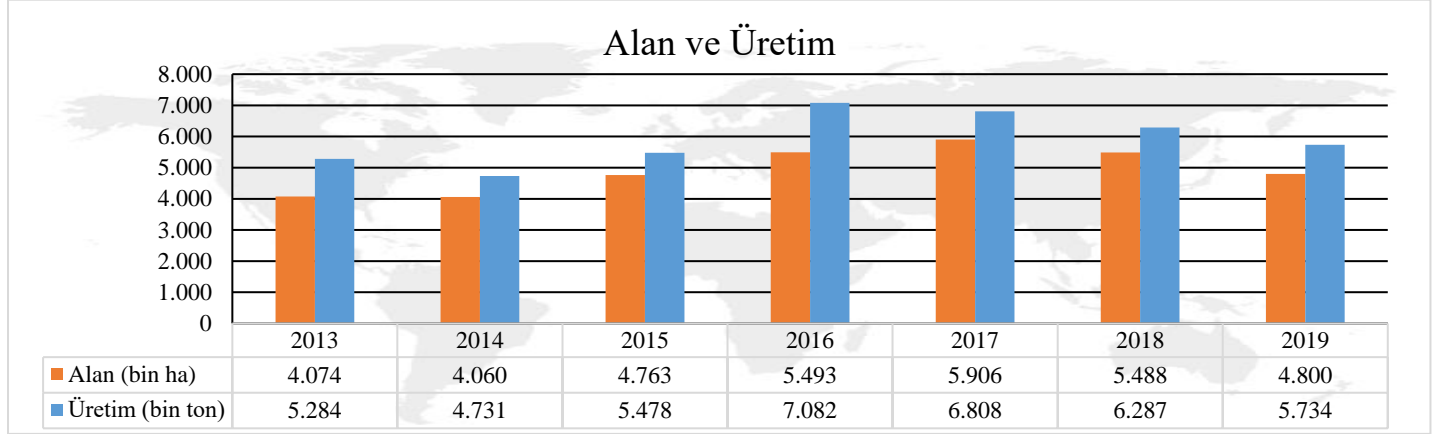

ÜRÜN MASALARI MERCİMEK BÜLTENİ

SAYI: 15

NİSAN 2021

DÜNYADA MERCİMEK

Kaynak: FAO

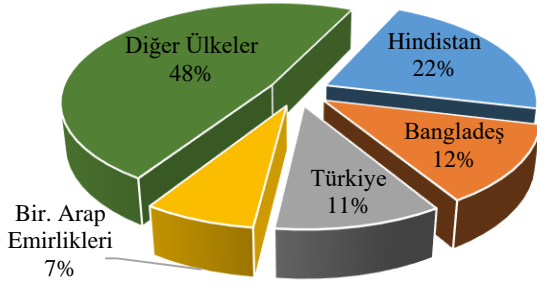
Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) 2019 yılı verilerine göre dünya mercimek üretimi **4,8 milyon ha** alanda **5,73 milyon ton** olarak gerçekleşmiştir. Mercimek üretim alanlarında 2017 yılında en yüksek noktaya ulaşılmış (son güncellemelere göre 5,9 milyon ha), 2018 ve 2019 yıllarında ise üretim alanlarında azalma yaşanmıştır. 2018 yılında 115 kg/da olan dünya ortalama verimi 2019 yılında 120 kg/da olarak gerçekleşmiştir.

FAO 2019 yılı verilerine göre dünya üretim sıralamasında Kanada, Hindistan ve Avustralya ilk üçte yer almakta olup ülkemiz ekiliş alanı olarak 6'ncı, üretimde 4'üncü, verimde ise 15'inci sıradadır.

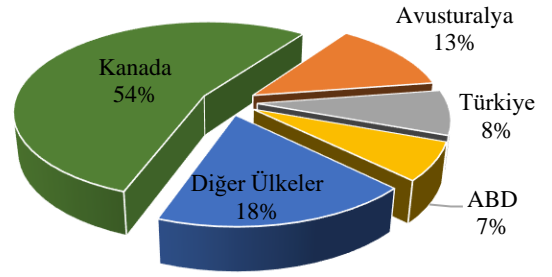
Dünyanın ikinci önemli üreticisi aynı zamanda da en büyük ithalatçısı konumunda olan Hindistan'da mercimek ekim alanlarının tahminlerin altında kalması ve üreticilerin bir kısmının bezelye ekimini tercih etmesi nedeni ile Hindistan Hükümeti tarafından tekrar ithalat vergi indiriminin yapılacağı beklentisi oluşmuş olup Hükümet artan yurt içi fiyatlara rağmen henüz gümrük vergi oranında bir düzenleme yapmamıştır.

Avustralya Hükümeti 2020/2021 üretim sezonu rekoltesini 634 bin ton olarak tahmin ettiğini açıklamıştır. Ancak yerel uzmanlarca bu miktarın gerçekte 800-900 bin ton civarında olduğu beyan edilmektedir. 2020/2021 sezonunda Avustralya'nın en önemli pazarlarından olan Hindistan'ın 800 bin ila 1 milyon ton arası, FAO 2019 yılı verilerine göre dünya ithalat sıralamasında ikinci sırada yer alan Bangladeş'in ise 500 bin tonun üzerinde ithalat gerçekleştirmesi beklenmektedir.

Mercimek İthalatı (2019)

Mercimek İhracatı (2019)

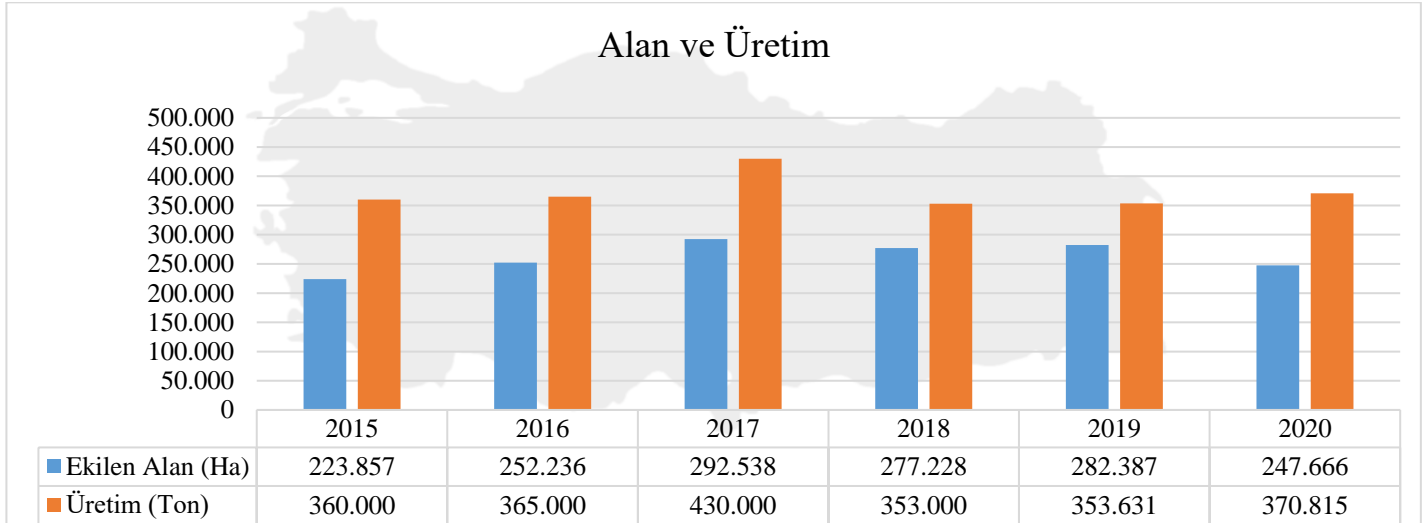

Kaynak: FAO

Dünya toplam ithalat miktarı 3,77 milyon ton, toplam ihracat miktarı ise yaklaşık 4 milyon tondur. Dünya ithalatının %22'si Hindistan, %13'ü Bangladeş, %11'i Türkiye, ihracatının ise %54'ü Kanada, %13'ü Avustralya, %8'i Türkiye tarafından gerçekleştirilmiştir.

TÜRKİYE'DE MERCİMEK

Alan ve Üretim

Kaynak: TÜİK

Ülkemizde diğer baklagil ürünleri gibi bir dönem düşüş yaşayan mercimek üretimi, yapılan destekleme ve proje uygulamaları ile artış göstermeye başlamıştır.

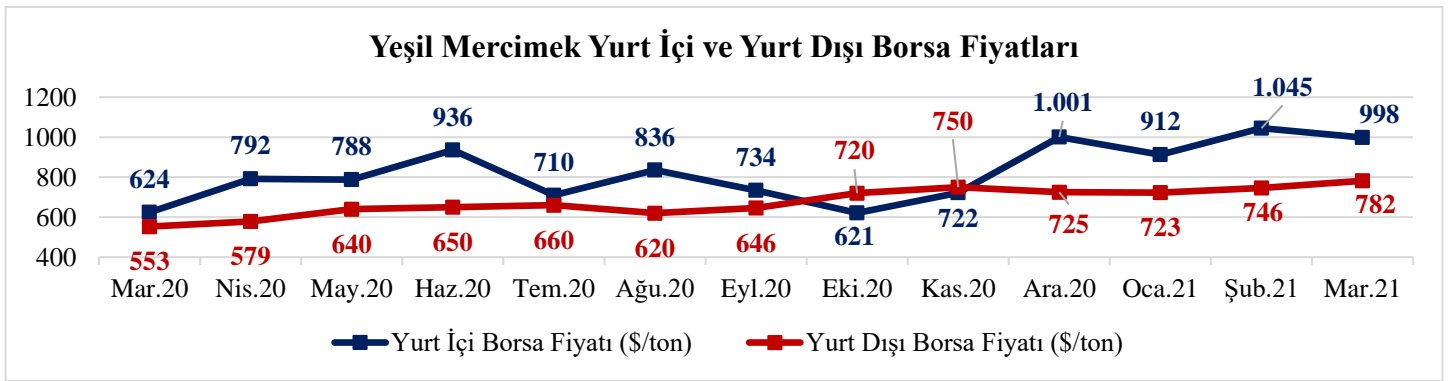
TÜİK 2019/2020 pazarlama yılı verilerine göre yeterlilik oranı kırmızı mercimek için **%71,7**, yeşil mercimek için **%85,3**'dür. Türkiye kırmızı mercimek tüketimi **381 bin ton**, kişi başı tüketim **4,6 kg/yıl** iken yeşil mercimek Türkiye tüketimi **44 bin ton**, kişi başı tüketim **0,5 kg/yıl**'dir.

TÜİK tarafından açıklanan 2020 yılı verilerine göre kırmızı mercimek üretimi bir önceki yıla göre %5,9 artış ile **2,5 milyon dekar** alanda **328 bin ton** olarak gerçekleşmiştir. Son 10 yılda (2011-2020 yılları) ülke genelinde **52 bin tonluk üretim azalışı** gerçekleşirken, iller bazında incelendiğinde en fazla üretim artışı Şırnak ilinde, en fazla üretim azalışı ise Mardin ilinde olmuştur. Ayrıca 2021 yılında özellikle Şanlıurfa'da arpa ürününden mercimek ürününe geçiş yaşanmaktadır.

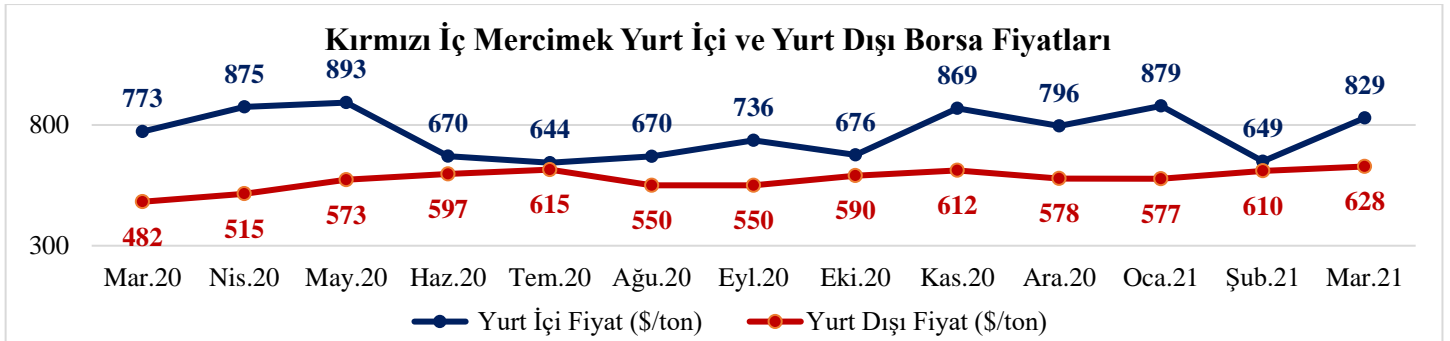
2021 yılı Mart ayı süresince ağırlıklı ortalama fiyatlara göre yurt içi borsalarda kırmızı iç mercimek **6.328 TL/ton**'dan (**829 \$/ton**) ve kabuklu kırmızı mercimek **4.516 TL/ton**'dan (**592 \$/ton**) işlem görmüştür. Yeşil mercimek ise **7.616 TL/ton**'dan (**998 \$/ton**) işlem görmüştür. (Mart 2021 ortalama \$ kuru:7,6306)

Mersin Ticaret Borsasında 08 Nisan 2021 tarihinde gerçekleşen kırmızı kabuklu mercimek fiyatı **5.870 /ton (718 \$/ton)**, kırmızı iç mercimek fiyatı **5.100 TL/ton (624 \$/ton)**, 08 Nisan 2021 tarihinde yeşil mercimek fiyatı **7.050 TL/ton'dur (863 \$/ton)**. (08 Nisan 2021 tarihli \$ kuru: 8,17 TL).

Yurt dışı borsalarda Kanada küçük kırmızı mercimek **628 \$/ton**, yeşil mercimek **782 \$/ton**'dan işlem görmüştür.

Kaynak: STATPUB, Mersin Ticaret Borsası, T.C. Merkez Bankası ilgili yıl/ay dolar kuru alınmıştır.

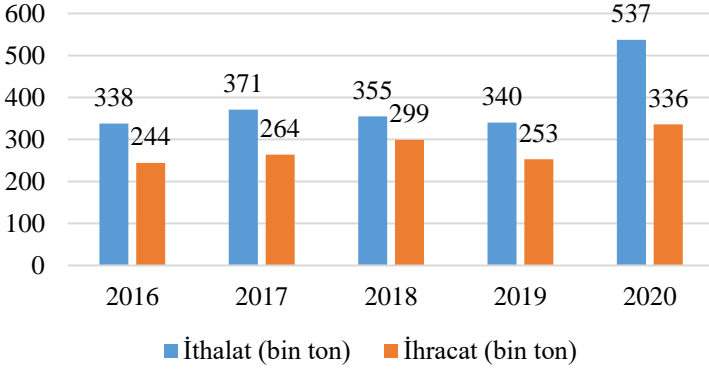

Kaynak: STATPUB, Mersin Ticaret Borsası, T.C. Merkez Bankası ilgili yıl/ay dolar kuru alınmıştır.

DIŞ TİCARET

Mercimek İthalat ve İhracatı

Kaynak: TÜİK (2020 yılı geçici rakamları),
GTIP No: 71340000012, 71340000013, 71340000019

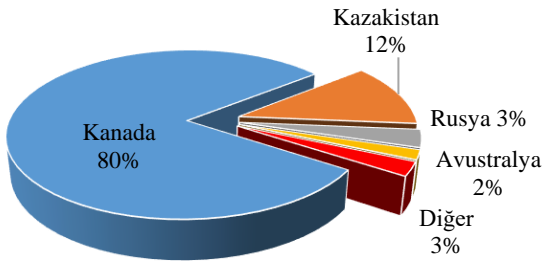
Kırmızı mercimek dış ticaretimizde 2020 yılında ithalat 505 bin ton, ihracat ise 332,6 bin ton olarak gerçekleşmiştir. Ülkemiz 2020 yılı ithalat-ihracat dengesine bakıldığında kırmızı mercimekte yaklaşık **18,7 milyon \$'lık ülkemiz lehine** fark gerçekleşmiştir. 2020 yılında Türkiye ortalama **ithalat fiyatı 478 \$/ton** iken ortalama **ihracat fiyatı 782 \$/ton**'dur.

2020 yılı ilk üç ayında gerçekleştirilen ithalat miktarı 138 bin ton, ithalat değeri 58 milyon \$, 2021 yılı aynı dönemi ithalat miktarı 113 bin ton, ithalat değeri ise 61 milyon \$'dır. 2020 yılı ilk üç ayı ihracat miktarı 90 bin ton, ihracat değeri 64 milyon \$, 2021 yılı aynı dönem ihracat miktarı 70 bin ton, ihracat değeri ise 60 milyon \$'dır. 2021 yılı ilk üç ayı Türkiye ortalama **ithalat fiyatı 539 \$/ton**, **ihracat fiyatı** ise **858 \$/ton**'dur.

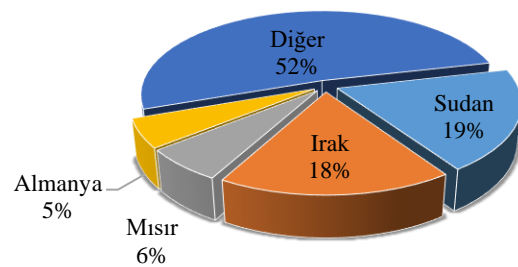
2021 yılı ilk üç ayı ithalatının %82'si Kanada'dan gerçekleştirmiş iken ihracatın %34'ü Irak'a, %12'si Sudan'a gerçekleştirilmiştir. 2021 yılı ilk üç ayı itibarı ile Avrupa ülkeleri de ihracat sıralamasında daha üst sıralarda yer almaya başlamıştır.

Yeşil mercimek 2020 yılı ithalatı 32 bin ton, ihracatı ise 3,7 bin tondur. Türkiye **ithalat fiyatı 485 \$/ton** iken **ihracat fiyatı 1.132 \$/ton**'dur. 2020 yılı ilk üç ayı ithalat miktarı 9,8 bin ton ile 4,1 milyon \$, 2021 yılı aynı dönem ithalat miktarı 9,3 bin ton ile 5,6 milyon \$'dır. 2020 yılı ilk üç ayı ihracat miktarı 997 ton, ihracat değeri 1 milyon \$, 2021 yılı aynı dönem ihracat miktarı 1.050 ton, ihracat değeri ise 1,3 milyon \$'dır. 2021 yılı ilk üç ayı ithalatının %83'ü Kanada'dan gerçekleştirilmiştir. İhracatın ise %36'sı Almanya'ya, %22'si Hollanda'ya, %16'sı ise Belçika'ya gerçekleştirilmiştir. 2021 yılı ilk üç ayı itibarı ile ortalama **ithalat fiyatı 640 \$/ton** iken ortalama **ihracat fiyatı 1.279 \$/ton**'dur.

İthalatın Ükelere Dağılımı (2020 yılı)

İhracatın Ükelere Dağılımı (2020 yılı)

Kaynak: TÜİK, GTIP No: 71340000012, 71340000013, 71340000019

DEĞERLENDİRME

- Özellikle yaşanmakta olan pandemi sürecinde baklagillerin önemi talebe bağlı artan fiyatlar ile bir kez daha ortaya çıkmıştır. Bakanlığımızca alınan tedbir ve önlemler sayesinde dünya genelinde mercimek üretimi azalma eğiliminde iken ülkemiz üretiminde artış bulunmaktadır. Artıştaki sürekliliğin sağlanabilmesi için mercimek üretimi konusunda çalışmalara devam edilecektir.
- Genel Müdürlüğümüzce 2021 yılında uygulanmaya başlanan "**Tarım Arazilerinin Kullanımının Etkinleştirilmesi Projesi**" kapsamında İl Tarım Orman Müdürlüklerimizce hazırlanan ve Genel Müdürlüğümüzce uygun görülen projeler ile mercimek üretimini arttırmaya yönelik çalışmalara devam edilmektedir.
- Projeler bazında **%75 hibe tohum** temini devam etmektedir.
- Kışlık ekimi tamamlanan illerimizde bitki gelişimleri normal seyrinde devam etmektedir. Ancak Güneydoğu Anadolu Bölgesinde Nisan ayı yağışlarının geçen yıla göre düşük seyretmesi kısmen olumsuz etkilemiştir.

HAZIRLAYAN

Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü
Tarla ve Bahçe Bitkileri Daire Başkanlığı

☎ 0 312 258 82 00

✉ urunmasalari@tarimorman.gov.tr